

Tím, že placeno bylo výkonnému orgánu, zanikl dluh, věřitel nabyt vlastnictví peněz a není dotčen ustanovením Šu 12 konk. řádu. Lhostejno, zda výkonnému orgánu bylo placeno více, než kolik přijati byl oprávněn. Překročení v tomto směru může být pouze podnětem ke kárnému stíhání zřízence.

(Rozh. ze dne 3. ledna 1923, R I 1456/22.)

V exekuční věci Karla D-a, firmy D. a S. a firmy František H. (vymáhajících věřitelů) proti Všeobecnému konsumnímu a úspornému družstvu v B. k vydobytí vykonatelných pohledávek 18.791 K 33 h, 1.805 K s přísl. a zbytek útrat 648 K 34 h byla na den 8. března 1922 ustanovena dražba svršků. Před samou dražbou dne 8. března 1922 učinil zástupce vymáhajícího věřitele Karla D-a dlužníku, jemuž se jednalo o to, by se dražba nekonala, návrh vyrovnací v ten smysl, že, složí-li dlužník na vyrovnání celé pohledávky tohoto věřitele 18.791 K 33 h s přísl. částku 8.000 Kč, upustí od exekuce. Dlužník na návrh ten přistoupil a k rukám výkonného orgánu soudního složil jak narovnanou částku 8.000 Kč pro Karla D-a, tak i pro ostatní dva vymáhající věřitele jejich celé vymáhané pohledávky s příslušenstvím a to pro firmu František H. zbytek útrat 648 K 34 h a pro firmu D. a S. 2.156 K 85 h. Částky tyto výkonný soudní orgán až do rozhodnutí soudu uložil ve spořitelně ve V., ježto při dražbě přítomný zástupce Velkonákupní společnosti Dr. František N. tvrdil, že jest již vyrovnací řízení zahájeno a trval z důvodu toho na tom, aby částky tyto byly uloženy do soudního uschování. Dne 9. března 1922 bylo zahájeno o jmění dlužníkovu řízení vyrovnací, s jehož zastavením byl současně vyhlášen úpadek. Žádosti správce úpadekové podstaty, by ji bylo vydáno 2.156 Kč 56 h, složených na soudě pro vymáhající věřitelku firmu D. a S., soud první stolice vyhověl, rekursní soud žádost zamítl a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, vydal oněch 2.156 Kč 56 h firmě D. a S. Důvody: Dle Šu 25, odstavec druhý ex. ř. jsou výkonní orgánové oprávněni přijímati platy nebo jinaká plnění, které exekuci mají být dobyty, a to, co přijali, platně kvitovati a dlužníkovi, splnil-li tím svůj závazek, k žádosti vydati dluhopisy, jim k tomu účelu soudem nebo vymáhajícím věřitelem doručené. Dle Šu 1426 obč. zák. kvitance jest vysvědčením o splněním závazku. Kdo kvituje, potvrzuje, že závazek jest splněn. Jakmile však závazek byl úplně nebo z části splněn, jest tím okamžikem v rozsahu plnění od závazku osvobozen. Je-li tedy někdo oprávněn, na vykonané plnění platně kvitovati, jest tím zároveň vysloveno, že placení k jeho rukám jest na roveň postaveno placení k rukám věřitele sama. Ustanovením Šu 25 ex. ř., které jinak nelze vykládati, postaven jest výkonný orgán na roveň ve příčině přijmutí plnění a kvitování plnomocníku věřitele a

proto tento orgán jest subjektem, jemuž dle §u 1424 obč. zák. s účinkem §u 1412 obč. zák., totiž zánikem závazku, se může platiti. Tomu svědčí i instrukce pro výkonné orgány, která v oddílu I. §u 21 mluví o placení (částečném placení), kde slovo »placení« jest pojímáno jen ve smyslu terminologie zákona v §u 1412 obč. zák. Zaniká-li však dluh dlužníka již složením peněz u výkonného orgánu, stává se tím okamžikem vymáhající věřitel jich vlastníkem, ježto výkonný orgán jest jen plnomocníkem vymáhajícího věřitele, a má nárok na jich vydání proti soudu jako proti každému jinému zmocněnci a není jeho nárok dotčen dalšími osudy, zvláště §em 12 konk. a vyr. řádu. Dlužník obdrží od výkonného orgánu (soudu) potvrzenku a může proti dalším krokům věřitelovým namítati zaplacení. Okolnost, že výkonný orgán pro jednotlivého věřitele přijal vyšší částku, než v §u 333 jedn. ř. stanovenou, nemá pro platnost placení k jeho rukám významu a překročení hranice té nezakládá neplatnosti placení, nýbrž dle §u 12 odst. druhý instrukce pro výkonné orgány pouze přestupek disciplinární výkonného orgánu (min. nař. ze dne 10. května 1910, č. 9 věst.). Z toho patrno, že exekuční soud byl povinen, částku, kterou dlužník k rukám výkonného orgánu pro věřitele zaplatil, vydati vymáhajícímu věřiteli, jakmile zjistil, že placení to stalo se před zahájením vyrovnacího a konkursního řízení, ježto peníze ty stal; se již složením do rukou výkonného orgánu vlastnictvím vymáhajících věřitelů a to stalo se před zahájením vyrovnacího řízení, nehledě ani k tomu, že jak z motivu k §u 7 vyr. ř. patrno, právo disposiční dlužníka i za vyrovnacího řízení jest obmezeno jen v rozsahu §u 8 vyr. ř.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D u v o d y:

Ze skutkového zjištění soudu rekursního, zvláště však z návrhu sama stěžovatele, z protokolu dražebního ze dne 8. března 1922 a z výpovědi výkonného orgánu plyne, že šlo o skutečné vyrovnání a zaplacení pohledávek vymáhajících věřitelů před dražbou k rukám výkonného orgánu jako jejich zákonného zmocnítele ve smyslu §u 25 odstavec druhý ex. ř. a že částky splacené byly složeny na soudě jenom proto, že Dr. František N. tvrdil, že je již zahájeno řízení vyrovnací, o čemž mělo býti rozhodnuto soudem. Soud měl tedy rozhodnouti o tom, zda povinná strana mohla platiti vymáhané pohledávky, hledíc k předpisům vyrovnacího řízení. Poněvadž však toho dne zahájení vyrovnacího řízení ještě prohlášeno nebylo (§ 7 vyr. ř.) a ustanovení §u 8 vyr. ř. dlužníku, podávšimu návrh na zahájení řízení vyrovnacího, zaplacení dluhů nezakazuje, mohl dlužník vymáhané pohledávky zaplatiti k rukám výkonného orgánu jako zmocněnce vymáhajících věřitelů a tito mají proto nárok na vydání peněz jim zaplacených, když důvod složení na soudě odpadl. V ostatním stačí poukázati na důvody soudu rekursního a dodat, že nelze rozhodovati v tomto exekučním řízení o tom, zda sporné placení je jinak nařikatelým se strany ostatních věřitelů.